

Schemă de analiză a structurii narative în textul epic

Nr. crit	Romanul tradițional (doric)	Romanul modern (ionic)
1.	Intriga	
	Este amplă, deține o importanță deosebită pentru tematică și pentru structura personajelor	Nu este importantă decât în măsura în care explică atitudinile, opțiunile și reacțiile subiective ale personajului
2.	Structura personajului	
	Este previzibil, cunoscut din exterior, activ (gândirea explică acțiunea); este sociabil, activ (avar, arivist), adaptabil social, construit logic; prezentat monografic într-o frescă socială;	Este imprevizibil, cunoscut din interior și livrat fragmentar-subiectiv, adică incomplet; este un reflexiv, prea puțin activ (gândurile au prea puțin un corespondent în acte); este inadaptat social, pare illogic (actul gratuit, neurastenii, hipersensibilitate, acuitate a analizei ideilor și a vieții psihice);
3.	Perspectiva naratorială	
	Evenimente exterioare (fapte, medii, indivizi) prezentate obiectiv, la pers. III; narator omniscient, omniprezent, obiectiv, neimplicat; atitudine demiurgică, frustrantă pentru personaj, aptă pentru viziunea sintetică asupra lumii;	Evenimente interioare (trăiri, emoții, sentimente, gânduri, atitudini) prezentate din perspectiva subiectivă a personajului-narator: persoana I a relatării, tonul confesiv; narator subiectiv, implicat, fără posibilitatea de a sintetiza aspectele lumii exterioare dar realizând sinteze ale lumii proprii;
4.	Tehnici narative	
	Examenul stărilor sufletești e realizat din exterior și este subordonat acțiunii prin narațiune, descriere, monolog sau dialog. Procedeele analizei psihologice sunt mai mult o prezentare de stări fiziologice, de reacții. Motivarea acestora nu generează impresia autenticității numai faptele conving.	Stările sufletești sunt reproduse prin autoanaliză (introspecție), prin analiza psihologică modernă. Actele sunt înlocuite cu fluxul memoriei și al memoriei involuntare, cu prezentarea life a traseului accidentat al conștiinței. Descriere de senzații și încercare substanțialistă de sinteză și concluzionare.
5.	Construcție romanescă	
	Este echilibrată, clasică (ciclică, rotundă), urmărindu-se și respectându-se cronologia faptelor, Se acordă importanță elementului simbolic și tipologicului. Timpul real este concentrat în câteva (zeci de) pagini. Roman monografic, polifonic, frescă socială.	Pare construit haotic, realizând răsturnarea cronologiei. Se acordă atenție excepției, relativului, subiectivității, nesemnificativului care pentru un subiect devine semnificativ în mod absolut. Documentul (proba) devine extrem de important pentru ideea de autenticitate. Dilată pe zeci de pagini trăirile de câteva clipe.